

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: az „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEM,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelék.)

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 7. sz.

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földmívelésügyi minister a sályi-jánk-szamosujlak-hermánszegi halászati társulat alapszabályait és üzemtervét folyó évi 82774. szám alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.

A pisztrángivadék szabadjára eresztéséről.

Az a sokféle veszedelem és eshetőség, melynek a hal embryo és szikzacskós korban kitéve van, s a melyek lételét örökösen a megsemmisüléssel fenyegetik, tudvalevőleg helyes kezelés mellett teljesen elháríthatók a mesterséges költéssel. Ez a körülmény avatja a mesterséges költést a halasgazda legkiválóbb eszközévé minden olyan esetben, a mikor valamely természetes víznek pisztránggal, illetve valamely más salmonidával való halasítását célozzuk.

Amde mint minden eszközzel, ezzel is élni kell tudni, mert a ráfordított erőnek és munkának csak így lesz sikere. Sajnos, nálunk is bőven vannak immár példák, a melyek ennek igazságát igazolják. Sok patakot ismerünk ugyanis, a hol bár évenként tekintélyes számú mesterségesen költött pisztráng-porontyot bocsátottak szabadjára, még sincs annyi nagy pisztráng, hogy azok számát a kieresztett ivadékehoz képest arányban állónak elfogadni lehetne. Ilyen tapasztalatok világosan láttatják, hogy a porontyok kieresztésénél nem számoltak eléggé a fennforgó viszonyokkal s vagy egy vagy más irányban olyan mulasztást követtek el, a melyik miatt nem csak a kívánt siker maradt el, de kárba veszett a költségre fordított munka és költség is. Nyilvánvaló ebből, hogy nemcsak a költségnél, de az ivadék kieresztésénél is szakszerűen kell eljárunk, s czélt csak érhet, a ki az ide való tudnivalókkal tökéletesen tisztában van.

A jó pisztrángos pataknak tudvalevőleg száz és száz változatban jelentkező olyan része van, a hol a pisztráng tartózkodik. Eme helyeknek megválasztása szorosan összefügg az állat táplálkozásával, mert a pisztráng, mint helytállva leső hal, lesőhelyét mindig a meder azon pontján választja, a mely pont felé a víz-sebje a táplálékot szükségképpen sodorja. A haltenyésztő, de az igazi pisztráng-horgász is jól ismeri ezeket a helyeket, s tudják, hogy az állat azokhoz ragaszkodik. Elmondhatjuk, hogy valamely patakban annál több a pisztráng, minél több a tartózkodásra alkalmas lesőhely, de elmondhatjuk azt is, hogy lesőhelyek nélkül meddő marad a pisztrángfélékkel való halasításra irányuló törekvésünk. Am lássuk miért?

Tudjuk, hogy a havasvízi patakok nagy mértékben vannak kitéve egy a hóolvadás, mint a záporok során keletkező árvíznek. Az ilyenkor alázuduló vízlöveg rohamának még a nagy hal is csak úgy bír ellentánni, ha a víznek vetett szikla, avagy egyéb kisebbszerű szilárd gát alatt meghúzhatja magát, vagyis, ha a víz ereje közvetlenül nem éri. Annál inkább ált ez a magával jó tehetetlen apróságra. Mint a tapasztalás igazolja, kiváltképpen a szorulatós, sebesfolyású helyeket követő vajúások, az ú. n. zubogók alkalmasak erre, mert azokban mindig akad megfelelő olyan zúg, ahol a pisztrángokat a rohanó ár közvetlenül nem érheti. Tényleg ki ne tapasztalta volna már, hogy árvizek mily óriási pusztítást végeznek a pisztrángállományban, akkor, ha nincs a halaknak elegendő és kellő szilárd rejtékhelyük. Láttam már olyan patakot is, amely teljesen elnéptelenedett egyetlen árvíz miatt, holott a vele szomszédos, nagyobb vízjárású patakon nagyobb kár nélkül vonult az le azért, mert a halászat tulajdonosa keresztbe döntött s kellően lekarózott faküszöbökkel tudatosan mérsékelte a patak nagy esését s ezzel elejét vette az árvíz rombolásának. Kitétszik ebből, hogy a haltenyésztőre nézve fontos szabály az, hogy czélja érdekében lehetőleg szaporítania kell a zubogókat, mert azok által nemcsak

lesőhelyeket biztosít a halaknak, de oly rejtekhelyeket is, melyek őt az árvíz ellenében védik.

A hegyipatakoknak ilyen módon való előzetes javításán kívül nagy gond fordítandó azon hely megválasztására is, a hol a halacszkák szabadjára bocsátása történik. Ismeretes, hogy a pisztráng rendkívül fa'ánk, ragadozó hal, a melyik a saját fajtabeliét sem kiméli, ha csak bir vele. A hely megválasztása által ezen ragadozók ellenében kell védekezniük. Hogy ezt miként tegyék, arra maga a természet tanít meg. A pisztrángporonty ugyanis kezdetben mindig a pataknak sekély, de a víz által mégis jól átfolyt helyére igyekeznek s ott tartózkodik. Nyilván ösztönéből tudja, hogy a nagyobb halak ilyen helyekre vagy egyáltalán nem juthatnak, vagy pedig ha eljutnak, a víz sekélysege miatt ott oly nehézkesen mozoghatnak csak, hogy a fürge apróság könnyüszerral elmenekülhet előlük. Ebben tehát az a tanulság, hogy a kieresztett halacszkák védelme érdekében a szabadoneresztés lehetőleg a patak felső folyásán és mindig sekély vízben történjék.

Itt említem meg a gyakorlat embere által általánosan ismert azt a tényt, hogy a halacszkák rendszerint addig maradnak a patak sekély részén, amíg 4—5 cm-re fejlődnek, amikor mélyebb vízre vágyva, a folyás irányában lefelé ereszkednek. Magától értetődő, hogy ezzel aztán a nagyobbak által leendő fölfalás veszedelme is szaporodik, ha csak, mint jeleztem, a halacska megfelelő rejtekhelyek fölhasználásával ez elől menekülni nem tud. Ezt azoknak jó tudni, akik a fejlettebb ivadékkal való halasításért lelkesülnek. Nézetem szerint az ilyen halakkal való halasítás azért veszedelmes, mert az a körülmény, hogy a szállítás folytán némileg megviselt, amellet helyzeti viszonyokkal teljesen ismeretlen anyag fölötté megkönnyíti a ragadozó nagyobb halak munkáját, amelyek aztán nem is késnek a helyzetet a maguk javára kiaknázni, ugyancsak megtizedelve a szabadjára eresztett ivadékokat.

Ebből folyólag hibásan járnak el azok, akik a pisztrángivadékok mélyvízű, nempedig padmalyos, élénk áramlással bíró helyeken bocsátják szabadjára, avagy akik mester-

ségesen készített mindvégig egyenlő mély patakat — aminők például a malomcsatornák — használnak fel erre a célra. A salmonida-ivadék kieresztésére ugyanis legelőnyösebbek a kavicsos fenekű, apróbb vízerek, kiváltképpen ha medrük olyan alkotásu, hogy a padmalyos részeket bőven váltogatják az apróbb zubogók, illetve a bedöntött szikladarabok, avagy egyéb uszadék folytán keletkező szorulatós mélyebb helyek.

Megállapítván így a kieresztésre alkalmas helyek milyenségét, szólnunk kell még az időpontról is, amikor a halacszkák szabadjára eresztése végzendő, amennyiben ez szintén lényeges hatással van a sikerre. E tekintetben majdnem még több hibát észlelhetünk, sőt nemritkán olyan téves nézetekkel találkozunk, amelyek ellen nagyon is indokolt sorompóba lépni. Legelőször is lássuk a porontyok fejlettségi fokát.

Tudvalevőleg a halporonty első táplálékát magával hozza, mert kikelése után néhány hétig kizárólag szikzacskójában foglalt nedvekből él. Csak amikor ez fogytán van annyira, hogy a teljes felélés pillanata is küszöbön áll, akkor ébred étvágya és kezd más táplálék után kapni. Abban az időszakban tehát, amikor a poronty étvágya ébred, amikor ennek kielégítésére más táplálékra is rászorul: akkor haladt a halacska fejlődése annyira, hogy uszni is tud, vagyis csak ekkor érett meg teljesen a szabadjára való eresztésre.

Rendszerint a legtöbb haltenyésztő azt lesi, mikor kezdenek halacszkái a költődényekben mozogni, nevezetesen a fenékről fölfelé törve, az áramló vízbe állást foglalni, azért, hogy az ott uszó parányi táplálékra vadászszanak. Aki a kieresztéssel eddig vár, az már elmulasztotta a legalkalmasabb pillanatot.

Az a hal ugyanis, a melyik a feneket odahagyva fölfelé tör, éhes s az éhség gyötrő kinjait érzi. Az ilyen halat patakba juttatva, csak természetes, hogy minden igyekezetével éhségét fogja csillapítani akarni. A legtöbb tenyésztő örömmel szemléli halacszkáinak amaz élnétségét, melylyel a patak sodrában állva, megszerezni igyekeznek azt, a mire gyomruknak szüksége van. Nem gondolnak azonban arra, hogy az ilyen kiéhezett, éhsé-

A csuka.

— A „Halászat” eredeti tárczája. —

Irta: *Vutskits György dr.*

(Vége)

Brehm megjegyzi, hogy a felügyelet, melyet e tő fölött gyakoroltak, meglehetősen mostoha lehetett, mert különben észre kellett volna venniök a csuka jelenlétét.

Charles St. John azt állítja, hogy Skótzia pisztrángdús hegyi tavaiban a csuka a halállománynak csak előnyére válik, mert azokban a pisztrángok ha nem is oly nagyszámúak, de szép nagyra nőnek és igen jó ízűek, míg azon hegyi tavakban, melyekben csuka nincsen, roppant sok pisztráng terem, de nagyon apró marad és kevésbé jó ízű.

Természetes, hogy falánksága révén a csuka gyorsan növekszik. *Jesse* beszéli el, hogy fogságban 8 darab csuka, melyeknek mindenike 2 kilogramm súlyú volt, 3 hét alatt 800 drb fenékjáró küllőt fogyasztott el. Egyik csukának közülük még 4 drb veresszájú konczért is odadobott, melyek körülbelül 10 centiméter hosszúságúak voltak. A csuka ezek közül négyet azonnal lenyelt, az ötödiket egy darabig a szájába tartotta, de ezt is nemsokára eltemette.

A csuka 2 méter hosszúság mellett 35 kilogramm súlyt érhet el, de már a 25 kilósok is ritkaságszámba mennek; korra nézve — régibb írók szerint — a 100 évet is meghaladja.

Ragadozó természetén kívül jellemzi a csukát élet-

szívóssága. Akárhányszor fognak ki a Balatonból élő állapotban is olyan egyedeket, melynél a legfontosabb műszer, a fark vagy kormányúszó hiányzik, de olyan nyomorékok is kerülnek ki élő állapotban a Balatonból, melyeknek gerincoszlopa teljesen görbe és valószínűleg a szigonynak áldozatai.

Angliában állítólag a halászok felmetszik az eleven csukáknak a hasát, hogy megmutassák, mennyire kövérek. Ha árújuk nem kél el aznap, néhány öltéssel bevarrják hasukat és visszadobják olyan halastavakba, melyekbe czompók vannak, hol az operáltak a vivisectiót csakhamar kiheverik.

A csuka életmódját az is érdekessé teszi, hogy már akkor ébred szerelemre és végzi el az ivását, mikor a nagy természet még téli álmát aluszsza; Jégtörő Mátyáskor — februárban — nálunk ugyanis, némely évben már fürdik.

Európa, Ázsia és Amerika összes édesvízeiben él, de Spanyolországban és Izland szigetén nem akadtak még rá; különös, hogy nemcsak a sík vidékek lakója, hanem az 1500 méter magasságu Alpesi tavakban is jól érzi magát.

Kártevéséért, jóízű húsáért és sportból egyetlen halat sem halásznak annyiféle eszközzel, mint a csukát — fogják minden kigondolható módon.

Tavakban különösen a hálós halászat tárgya, belemegy a vejszbe is, melyet a balatoni halászok, ha nem volt elég magas, még külön hálóval takartak be, hogy onnan

gének csillapítására mohón törekvő állat nem képes ellenségeire is ügyelni s akkor, a mikor ennek szükségessége beállott, szinte képtelen amazok falánksága ellen magát megvédeni.

A mikor a költőedényben levő kis halacskák az edény zúgjaiból a felszínre törnek, az biztos jele az éhségnek, vagyis ez a jelenség a ki nem elégíthető éhség következménye. Mivel pedig a halacskák már a szikzacskó utolsó harmadának szakában kezdenek más táplálék után nyulni, azon kell lennünk, hogy a halakat már ezen fejlettség mellett eresszük szabadon. Ilyen módon könnyű lesz szükségletüket az éhség jelentkezésének pillanatában kielégíteni s ezzel elejét venni annak, hogy ebbeli szükségletüket kielégíthessék a nélkül, hogy saját biztonságukra irányuló ösztönüket feláldozzák. A ki jól megfigyeli a halacskákat, már a szikzacskós kor második felében tapasztalhatja azt az élelkséget, mely a halacskákön erőt vesz, a mennyiben a költőedények zúgjaiban összegyűlve egyik a másik alá igyekszik furakodni, s ilyen módon megfelelő rejtekhelyre szert tenni. Ez annak a folyamánya, hogy az állatkában fölébredt a saját biztonságának az ösztöne, a mi ha tényleg kifejldött, — rendszerint a szikzacskós kor utolsó negyedében — akkor igen is beköszöntött az állatra nézve az az időpont, a mikor őt a patakba tehetjük. Ilyenkor azonnal elbujik, és rejtve tartja magát addig, a míg az éhség nála beköszönt, melyet bizonyára inkább kielégíthet itt, mint a költőszekrényben, kielégítheti pedig a nélkül, hogy egy pillanatra is megfélekedzene a köteles óvatosságról. Legjobban bizonyítja ezt maga a természet, mert a természetes ivóhelyekről is a kis halacskák már szikzacskós korban menekülnek el, s annak környékén a vízbehullott lomb és kövek alatt elrejtőzködve huzzák meg magukat.

Sokan az árvizektől való félelem miatt nem merik a kikelt ivadékot kellő időben szabadjára ereszteni. Kétségtelen, hogy egyik-másik esetben sok elpusztul emiatt közülök, de hogy ahhoz alkalmazkodni is tudnak, azt könnyű kimutatni abból, hogy bár a hegyekben a legcsekélyebb vízer is hatalmas patakká dagad akárhányszor,

a pisztráng nem hiányzik belőle. Különben saját kísérleteinkből is hamar meggyőződhetünk erről. Ha ugyanis sebes áramlásu padmalyos helyeken eresztjük el az ivadékot, még ha több ezerre rug is azok száma, az életképes halacskák mindegyike hamarosan megleli azt a pontot, ahol megállhat, ugyannyira, hogy 5—6 méterrel alább legfeljebb csak egy-két sínlyldő, önmagával teljesen tehetetlen halacskát usztat a víz. Világos jele ez annak, hogy az állatok ösztönszerűleg azonnal meglelik kövek és egyéb akadályok inögött azokat a holt pontokat, ahol magukat meghúzhatják. Ilyen hely minden árvíz mellett számtalan akad a mederben s ez magyarázza meg, miért bírja magát az ivadék a legnagyobb árvíz daczára is a patakban fentartani. Az árvíz főleg akkor veszedelmes, ha túlcsap a medren s ezzel a halacska alkalmat lel olyan helyekre jutni, ahol megfogódva, nem bír visszatérni, ami pedig annál könnyebben megeshet, mert az ivadék előszeretettel keresi a szélvízeket.

Mindamellett senki se következtesse ebből azt, hogy a halacska ezen tulajdonságánál fogva rendes viszonyok között is könnyen szárazra kerül. Ettől megint ösztöne óvja őt meg, mert szinte csodás találékonysággal ráakad azokra a helyekre, legyenek ezek még oly gyérek és vékonyak, amelyeken át veszedelem esetén a mederbe visszatérhet.

Végre még egy olyan körülmény van, mely az ivadék-kieresztésnél az időpont megválasztását különösen fontosá teszi. Ez a táplálékra vonatkozik. Tudjuk, hogy az apró pisztráng a vízben tenyésző alsóbbrendű szervezetek közül szedi táplálékát. Főleg az apró rákfélék, a szunyog- és légyálcák nagy tömegére esik a fősuly és czelt csak az ér, aki halacskáinak ezen természetes haltáplálékot illetőleg terített asztalt is nyujthat. Mivel az említett alsóbbrendű szervezetek az évek csakis melegebb szakában fejlődnek, a hidegben nem, nyilvánvaló, hogy a tenyésztőnek csak akkor lehet a kis halacskákat megnyugvással szabadjukra bocsátani, ha a víz hőfoka az említett állatkák fejlődését lehetővé teszi. Általánosságban annyit mond-

ki ne dobhassa magát. Sokszor tapasztalták, hogy az ugrással menekülni törekvő gonosztevő hátsürényűszójjával fennakadt valamelyik hálószembe és maga-magán hajtotta végre a megérdemlett halalos ítéletet.

Szigonynyal — míg a törvény ezen eszközt el nem tiltotta — (? Szerk.) roppant sok ívó csukát fogtak ki a balatoni nádasok sekély vizeiből; egy-egy szúrásra 8—10 drb is kikerült a szárazra.

A Balatonban még „véghorgok“-kal is halásztak rá, mely halászati mód nagyon jól fizetett. A véghorog „inának“ hossza 36 ölnyi volt és 36 csukahorog volt rá „farkas-telekelve“ (kötve), egymástól ölnyi távolságokban. A vastagabb madzagból való innak két végét a víz fenekébe vert két „horognyél“-re erősítették. A vízszintesen odakötött inra a „talpallókat“ (patonyákat) olyformán erősítették, hogy azok egy arasznyira lesülyedtek a vízbe. A talpallóknak alsó arasznyi része, melyre a horgot is erős tették, nem czéznából, hanem sárgarézdrótból volt sodorva, nehogy a csuka leharaphassa. Minden 12 horog közé, egy hosszabb a víz fenekéig érő, erős czéznára gyufaskatulya nagyságú követ, sülyesztőt — szerintük „kövellőt“ (kövellőt) — kötöttek és a kövellőtől jobbra és balra minden hatodik horog fölé egy száraz gyékény vagy kaka „katyért“ (pótát) kötöttek, melynek az volt a rendeltetése, hogy az ínt a vízszínen lebegve tartsa. (A katyérokot, ha vízzel megteltek — körülbelül minden 3-ik nap után — szárazakkal cserélték ki.)

A 36 horog mindenikére élő kúszekeket olyformán tűzdeltek rá, hogy az úszószárnyuk közelében tekvő vastag kék színű húsukon át húzták a horgot és így a csuka sok ideig életben maradt. Az ölnyi távolság az egyes horgok között arra való volt, hogy az úszó kúszeke egymáshoz ne érhessenek. Ha az úszó kúszt a csuka megpillantotta, utána kapott és a horog a pofájába akadt. Messziről tájékozhatták magukat már a horognyelek összehajlásából a halászok, hogy van-e a véghorogon csuka.

Kezdetben a balatoni halászok a véghorog inára erősített, kétarasznyira lesülyedő, felhalazott horgot csakis erős czéznára kötötték, de az ilyen „talpallót“ a csuka elharapta és megmenekült, anélkül azonban, hogy okult volna; fogtak ugyanis véghorogokon halászaink olyan csukákat is, melyeknek 3—4 rozsdás csukahorog volt a pofájába.

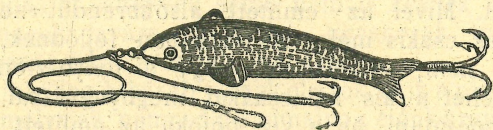
Fogják a csukát hazánkban és Európa nyugati részén csapóhurokkal, mely egy hosszú botra van erősítve. Mihelyt a halász észreveszi a csukát, jóval a hal feje előtt beereszti a hurkot a vízbe és azon van, hogy a hurkot a lesben önmagáról teljesen megfélekedező rabló feje tövére csuszta. E pillanatban hirtelen megrántja a botot és a hurok a csuka fejére vagy derekára szorul.

A dorongolás a jeges halászatnak sajátosága neme. Ha kora tavaszkor a vizek áradása hirtelen befagy, vagy messziről látható levegőbuborékok szorulnak a jég alá.

hatunk, hogy azok a zsendülő természettel együtt ébrednek, vagyis kívánatos a kieresztést lehetőleg késleltetni. Ámde mert a fentiek szerint ennek a késleltetésnek a fejlődő halacszkára nézve egyéb okok szabnak határt, azt sikerrel csak ikrakorban tehetjük azáltal, hogy menőül hidegebb vízzel költetünk. Egyébként erre nézve is megint maga a természet szolgál legjobb útmutatással, amennyiben ha a patak azon vidékén állítjuk fel a költőházat ahol a pisztrángok ivni szoktak, egészen bizonyosak lehetünk, hogy a fejlődés nem lesz gyorsabb mint a természetben, s a költőházban gondozott ivadék is épp úgy megtalálja a maga táplálékát, mint a természetes uton fejlődött.

Az elmondottakból kitetszik, hogy a természet végtelen bölcsesége az apró pisztrángivadékról is bőven gondoskodott; felruházta őket nevezetesen mindazon tulajdonságokkal, a melyek arra képesítik, hogy a létért való küzdelmében a hegyi vizekben szokásos veszedelmek ellenében helytálljon, a mely veszedelmeket a halasítás ellenzői legyőzhetetlen akadályokként szokták feltüntetni.

Ezeket szemelött tartva, rosszul cselekszik tehát az, a ki esetleges sikertelenség esetén megnyugszik az ellenzők ismeretes jelszavának egyikében vagy másikkában. Ellenkezőleg kutatni kell az igazi okot, a mely legtöbbször vagy a víz, vagy a meder alkalmatlan voltában, vagy az ivadék állapotában, még hamarabb pedig saját hibás eljárásunkban lesz. Egyről minden körülmények között meg lehet győződve és pedig arról, hogy *durva hibák elkövetése nélkül okvetlenül sikerül a pisztrángos patakok behalásítani ivadéknak szabadjára eresztésével.* Nemo.

A dorongoló tudja, hogy a csuka ott keresi az élővizet és pipálva veszteg áll. Amidőn a halat megpillantja, erővel sujt a doronggal, amitől a hal legalább is elkábul és megfogható.

Leírja és lerajzolja Hermann Ottó nagyszabású munkájában a jég alatt horgászó-csukázó áhót és több, más horgászati módját e halszék, melyek közül kétségen kívül a legérdekesebb a cigány halász fufangja, mikor rózsatüskével fogja el a halat.

Először apró halra tesz szert a cigány, azután előveszi a vadrózsa tüskéjéből kimesterkélt horgot, s úgy köti a kis hal hasa alá erős madzaggal, vagy ha dróttja van, azzal, hogy a kettős hurok a hal testét a hát- és alsó-sörényűszőn kétszeresen átfogja, de egyúttal a tüskés ágnek vízszintes részét a hal hasi oldalára korcsolya módjára oda is erősítse, olyformán hogy az ágon levő tüske lefelé nézzen.

„Ézt a nagy fufangot azután beereszti a vízbe s mint-hogy a kis hal sértetlen elél, úszkál napestig, amíg valami éhes csuka be nem kapja.“

Schweiczbán az ívő csukákat löni is szokták. A golyó ritkán sebzí meg a halakat, de a víznyomás és a durranás egyideig elkábítja s míg hátukon fekszenek, kifoghatók. Sőt nyilakkal, melyeken erős, finom és könnyű madzag van erősítve, is vadásznak rájuk. Hogy sportszerű horgászatoknak hány neme és módja van, annak csakugyan sem hossza, sem vége nem volna.

Kenderkötélnemű a halászat szolgálatában.

Irta: Krenedits Ödön.

(Befejezés.)

A kötelek súlya. A kötélverés tömörségének megítélésénél különösen arra kell ügyelni, hogy a gyáros mennyi kender használt fel a kötél verésénél? Ezt csakis a kötelek megállapított súly alapján lehet ellenőrizni. Az alábbi súlytáblázatok hazai kenderünkre s a legjobb kötélgyárak elsőminőségű köteleire vonatkoznak, annak szemelött tartásával, hogy normális fonálból való, és teljesen száraz állapotban levő kötelekre alkalmazandók.

A hárompázmás kötél súlya.

A kötél kör- m rete milliméterekben	100 méter hosszú kötél legkisebb súlya kilogrammokban		Gyarapodás százalékok- ban, a kátrányozás folytán
	kátrányozatlan	kátrányozott	
30	8.—	9.05	20
35	10.—	12.—	20
40	13.—	15.—	19
45	16.05	19.—	19
50	20.—	23.—	18
60	29.—	34.—	18
70	39.—	45.—	18
80	50.—	59.—	18
90	64.—	74.—	17
100	79.—	92.—	17

A négypázmás szives kötél súlya.

30	6.05	7.05	16
40	14.05	16.0	16
50	22.05	26.—	16
60	33.—	38.—	16
70	44.05	51.—	15
80	57.05	66.—	15
90	73.—	84.—	15
100	91.—	105.—	15

A palamarkötél súlya.

140	143	166	16
160	184	211	15
180	229	263	15
200	280	322	15
220	338	389	15
240	405	462	14

A kötelek körméretét legbiztosabban egy milliméterekre beosztott s legalább két centiméter széles vászonpapírsávnak a kötél különböző részein való csavarása által lehet megmérni. Ha az úgy nyert méretek egymástól elütnek, a kötél hibás; mert vagy anyagának elosztása vagy pedig eresztése, sodrása és verése nem egyenletes. Az ilyen kötelet csakis a legesekélyebb méret szerint lehet átvenni. Mások meg úgy járnak el, hogy a kötél átmérőjét több helyen laposvégű mérő-körzővel határozzák meg s az ebből nyert átlag alapul vételével számítják ki a kötél körméretét. E méret-meghatározás mindenkor a legnagyobb pontossággal végzendő és pedig száraz időben és száraz állapotban, mivel a nedvesség hatása alatt a kender szálai megdagadnak s így a kötél is nagyobb körméretű lesz.

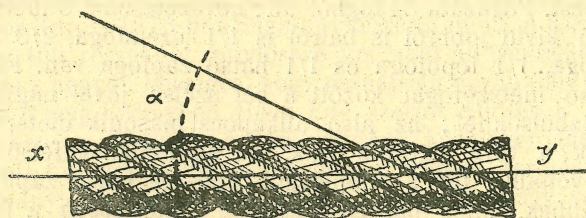
A kötélgyártás egyéb kellekei. A kötélgyártásnál szem előtt tartandó legfontosabb szabályokat ismerve, ki kell még terjeszkedünk néhány mellékes körülményre is, melyek szintén hatással vannak, a vert kötél minőségére. Fontos mindjárt az, hogy a fonalat is ügyes

ember eressze s a kenderszálak lehetőleg egyenletesen sodortassanak össze s egyenlően feszüljenek majdan a teher alatt. Ugyanez a fonálnak pászmákká és a száraznak palamárrá való verése alkalmával is elengedhetlen.

A fonalaknak egyenlően leendő megfeszítése alatt azt értjük, hogy a pászma egyazon fonalai, a pászma tengelyétől számítva mindig ugyanolyan távolságra essenek. Eszerint tehát a külsők végig külsők, a belsők pedig végig belsők kell hogy maradjanak. A kívül eső fonalak tehát nagyobb csavarodásba haladva, mint a belsők, hosszabbak és kevésbé feszültek lehetnek a pászmává való sodrás előtt, mint a belsők.

Nagyon téved az, aki a kötélverésnél azt tekinti fontosnak, miszerint erősen és keményre legyen sodorva a kender. A kender csak azért lesz sodorva, mivel hossza nem elég kötélnek s kell, hogy az egyes szálak surlódás következtében egymásba kapaszkodva alkossanak egy hosszú egészet. Szükséges továbbá bizonyos fokú sodrás a kötél nagyobb tömörsége végett is, mivel a laza kötél beljesebe, a víz behatolván, az erősen megdagad és rongálódik, ha pedig megszárad, még jobban fellazul.

A kendert tehát csupán ezen okok miatt sodorjuk meg. Ámde a sodrás következtében a kender gyengül, annyira, hogy a sodrott kenderszálak, vagyis a kötél

9. ábra.

maga 30–40%-kal kevesebbet bír meg, mint ugyanannyi sodratlan szál. Ezért kell a kötél verésénél és sodrásánál szem előtt tartani hogy:

1. a normális fonálnál, — mint már mondtuk, — 210 méter hosszra egy kilogramm kender használtassék fel s egy-egy méter hosszra negyvenkilencz csavarodás essék.

2. a pászmák sodrásánál és a pászmáknak kötélle vagy szúrrá és a száraznak palamárra való verésénél pedig irányadó az, hogy a sodrás csavarmenetei a kötél tengelyéhez (9. ábra) mérten legfeljebb 38° hajlást mutassanak.

Mire kell ügyelni a kötelek megrendelésénél? Mivel a halászatnál egy-egy kötélneműből rendszerint több rövidebb darab szükséges, sok rendelő nagyon könnyen rá áll arra, hogy a köteleket rövid méretekben rendelje meg. Ám ez öreg hiba, mert rövid kötelek rosszabb minőségű kenderből is lehet készíteni, hosszabbat azonban nem, mert a hosszú kötélhez hosszabb fonál kell, s ha ez nem a legjobb minőségű kenderből való, akkor a fonál, sodrás közben, a saját súlya alatt elszakad. Czélszerűbb tehát hosszúságú köteleket rendelni, azokat a szükség szerint, feldarabolni, a mikor aztán szakítási próbák megejtésére is nyílik alkalom.

Használt kötelek értékének megállapítása. Nyilvánvaló, hogy a gyakorlat emberének nemcsak az új kötelek értékének, az előbbieken tárgyalt kísérletezések alapján való megállapításához kell értenie, de tudnia kell, a

már használt vagy raktárakban való fekvés következtében, némileg meggyengült áru értékét is megállapítani.

E czélból képzeljük a kötelek erősségét, azok új voltától kezdve egész a teljes használhatatlanságig 100 fokra beosztva. Azon erő, mely a fenti táblázatok szerint egy bizonyos körméretű kötélnek új korában való szakadásához szükséges: ez képviseli a kötél századik erősségi fokát. Ha a kötél későbbben ennél kisebb súly alatt szakad, úgy ezen kisebb súlynak a táblákban foglalt megfelelő legnagyobbhoz való aránya adja meg a kötél tényleges erősségi fokát.

Például: Egy három pászmás, kátrányozatlan, 160 mill.-mét. körméretű kötél 100 erősségi foka 13900 métermázsa; ha ez a kötél már 64 métermázsa alatt is szakad, akkor annak tényleges erősségi foka a következő arány szerint:

$$139 : 100 = 64 : x$$

46 fok értékű lesz.

Ilyen beosztással nem csak azt állapíthatjuk meg, mit ér egy-egy használt kötélünk, hanem azt is, hogy mennyit adjunk egy olyan új kötélért, mely a fekvés következtében erejéből veszített.

Ez pedig igen gyakran megesik, mivel az új kötél is, ha hosszabb ideig fekszik avagy ha ez nem a legutóbbi termésű kenderből való erősségéből vesz s tehát kevesebbet ér, mint kellene.

Az érték meghatározására a használt köteleket osztályokba sorozzuk. És pedig az első osztályba tartoznak azok, melyek erősségük szerint a 60. és 100. fok közé esnek. Ám az ilyen kötelek tökéletesen alkalmasak arra a célra, melyre eredetileg készültek, mivel megrendelésöknél úgy is kétszeres igénybevételre kell számítanunk, hogy köteleink tartóssága biztosítva legyen.

A II. csoportba 40 és 60 fok közé esők tartoznak; ezeknek értéke már sokkal csekélyebb, mint az I. osztályuké, amiért ezeket már csak mint segédköteleket célszerű használni.

A III. csoportba végül azon kötelek esnek, a melyek erősségük szerint a 40 fokon alul vannak, értékük pedig már nagyon csekély. Ha az ilyen kötélnemű teherbirása a 20 fokig súlyed, akkor már csak kőcznak való.

A becslésre vonatkozó értékek a következők: 100 kiló 100 fokú új kötélnek megfelel:

1.	120 kiló	80—90 fokú	I. rendű kötél
2.	160	70—80	I. „ „
3.	200	60—70	I. „ „
4.	250	50—60	II. „ „
5.	300	40—50	II. „ „
6.	400	30—40	III. „ „
7.	500	20—30	III. „ „
8.	850	10—20	III. „ „

Ha nem áll módunkban használat folytán értékben csökkent köteleket próbaszakítások alapján a jelzett fokok szerint osztályozni, úgy természetesen közelítőleg kell, azokat értékelni.

Ez egyrészt a gyakorlat másrészt pedig a következők szemeltartásával történhet.

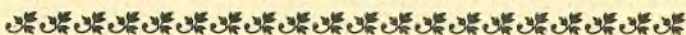
Nem tekinthető I. osztályu kötélnek az, melynél az egyes pászmák vagy ágak hengerded alakjukat elvesztették avagy melyeknél egyes elszakadt fonalakat észlelünk s ezek a pászmákból kiállanak; végül azok,

melyeknél a fonalak felborzoltak ott, hol a pászmák egymásba fekszenek.

Hogy vajjon a kötél nem gyöngült-e meg túlságosan a kátrányozás miatt, arra úgy következtethetnők, ha az egyes pászmákat felbontjuk. Ha azok fonalai nagyon össze vannak ragadva, vagy ha őket ujaink között összegörbítjük és ropognak vagy törnek: úgy már csak II. rendűek közé lehet azokat sorozni. De oda sorozandók azok is, melyek a száraz vagy nedves rothadás miatt annyira meggyöngültek, hogy a belőlök kifejtett egyes fonalak, kézbe fogva és megrántva nem szakadnak ugyan, de láthatólag foszlanak.

Magától értetődő, hogy a kötél minőségét illetőleg meg kell különböztetnünk vajjon az már egész hosszában el van-e használódva és gyengülve avagy, csupán egyes ágai, pászmái, esetleg ezek egyik-másik része, például végei vannak megviselve? Mert ha az utóbbi esetek egyike vagy másika forog fenn, akkor egyes ágak vagy pászmák beillesztése avagy a beteg részek kivágása és másokkal való helyettesítése által gyökeresen segíthetünk a bajon s nem szükséges az egész kötelet alsóbb osztályba sorozni. A kötelet elhasználnak, illetve III. osztályba tartozónak tekinthetjük, ha a felbontott pászmák külső burokfonalai már a bontásnál szinte maguktól szétesnek, a belsők pedig a kéz között való megrántást alig vagy épen nem állják ki.

Az, hogy egy kátrányozott vagy kátrányozatlan kötél halavány, avagy fakó, még korántsem jelenti, hogy a kötél egészen rossz. Az ilyen árúnak az értékét próbaszakítás útján kell meghatároznunk.

Halellenségek.

II. Az emlősök közül. (2. Folytatás.)

Mielőtt a föntebbiek előrebocsájtása után további tárgyalás alá venném a vidra azon sajátosságait, melyek halászati szempontból bennünket érdekelhetnek, észme-lánczolatnál fogva halászati szempontból egy rendkívül érdekes állatról kell még megemlékeznem, melyet a halászok a vidrával rokonítva *vidranyestnek* és *vidra-menyétnek*, de helyesebben *nyércznek* (*Putorius lutreola*) is neveznek. Ez az állat nemcsak hogy a halakban tesz nagy kárt, a hol előfordul, de emellett a rákoknak is igen nagy ellensége, még szerencse, hogy ritkaságánál fogva nem igen van alkalma kártékonyságot dokumentálni és ezért inkább csak mint a halászati állattan szempontjából nevezetes alakkal, érdemes irodalmilag foglalkozni vele, minthogy ritkaságánál fogva kevésbé ismeretes hazai halászaink előtt; megjegyzem, hogy alábbi adataimban *Méhely Lajos* tanulmányait vettem alapul.

A vidranyest (vagy nyércz) a korábbi időben gyakrabban fordult elő hazánk egyes vidékein. Nagysága, bozontos farka és koponyájának alkata tekintetében a görényhez hasonlít, azonban fényes barna bundája s egész termete a vidrára emlékeztet. Fiatal, még nagyon rövidszőrű példányok első tekintetre meglepően hasonlítanak a vidrához, de fél úszó hártáival egybekötött lábújjai, rövidebb farkuk és karsúbb fejük révén már felületes vizsgálattal is megkülönböztethetők tőle. A nyérczet számos természetvizsgáló a görény és a vidra közt álló átmeneti alakul tekinti, pedig voltaképpen vízi, élethez alkalmazkodott görényt kell benne látnunk

s ha német „Nörz“-ből származott „nyércz“ nem felelne meg nyelvérzékünknek, magyarul nem vidranyestnek, hanem találójában *vizigörénynek* nevezhetnők. Közele rokonságot a görénnyel nemcsak fentebb említett vonásai, hanem az a talán Felső-Olaszországból származó korcspéldány is elárulja, mely a nyércz és a görény kereszteződésének bizonyult s 1870 óta a neustadt-ebersvaldei erdészeti akadémia gyűjteményét díszíti.

A nyércz nyulánk, nagyon karsú testű, rövidlábú ragadozó. Feje nem oly vaskos, mint a vidráé; füle rövid, hosszánál szélesebb, a bundából alig kilátszó hegye tompán kerekített; apró tojásdad szeme fekete színű. Nyaka hosszú, csaknem oly vastag, mint a feje. Törzse nyulánk, S-alakúan görbült, hátrafelé vastagodó. Hengeres, meglehetősen (különösen öreg állatokon) bozontos farka a test hosszúságának mintegy harmadát üti meg. Végtagjai nagyon rövidek könyökig és térdig a törzs bőrébe rejtettek; lábai a görényéhez hasonlóak, csakhogy ujjait fél úszóhártya köti össze. Tenyere s talpa szőrös, csak hátsó lábújjainak gumói és nagy talpgumója csupaszok. Nagyság tekintetében a görénnyel tart. A Nemzeti Múzeum legnagyobb (mármarosi) him példánya 70 cm. hosszú s ebből 23 cm. esik a farkra. Csonttani (osteologiai) jellegei közül különösen a görényhez hasonló, homlokcsontjai táján közvetlen a közepe előtt nagyon összeszorult koponyája érdemel említést. Fogazata 34 fogból áll: nevezetesen 6/6 metszőfogán kívül jobbról is balról is 1/1 szemfoga, 2/3 előzáfoga, 1/1 tépőfoga és 1/1 hátsó záfoga van. Felső s alsó metszőfogai között a két szélső jóval nagyobb a közbülsőknél; az alsó állkapocs második metszőfogának a töve hátrább esik, de koronájának felső éle egy vonalba jut a többivel. Tépo- és hátsó záfogai erősebbek, mint más menyétfélé-é s különösen a felső állkapocs hátsó záfoga nagyon kiszélesedik a belső felén. Bundája alul-felül egyszínű fényes barna (sötét fahéjbarna), farka s lábai sötétebbek, gyakran fekete-barnák. Felső ajka s orrcsúcsának két oldala, valamint alsó ajka a szájugig (gyakran azon túl is) s álla is hófehér. E jellegről úgy a görénytől, mint a vidrától rögtön megkülönböztethető; az állat oly hatást tesz a szemlélőre, mintha orrát s száját a tejfelbe mártotta volna. Fiatal példányok néha nyakuk alsó oldalán is egy kis fehér foltot viselnek. A Nemzeti Múzeumnak van egy nagyon szokatlan színezetű mármarosi öreg himpéldánya, mely fehér szájfoltját leszámítva, egészen fekete-barna. Fiatal állatok gereznája rövid szőrű, oda simuló, de a felnőtteké csaknem oly hosszú, mint a görényé, farkuk is épp oly bozontos. Gyapjúszőre tömölt, szennyes, sárgás-barna.

A nyércz elterjedési területe eredetileg a Kaukázustól s az Uraltól Nyugat-Európáig terjedt. Valamikor Skandináviában, Franciaországban, Németországban, Svajcban, Ausztriában és Magyarországon is szélteben el volt terjedve, manapság azonban csupán Európa keleti részein, Lengyel-, Orosz- és Finnországban gyakoribb. Szórványosan még ma is előfordul Cseh- és Morvaországban, Sziléziában, Galicziában, Bukovinában és Magyarországon, azonban Franciaországban, Svajcban, Felső-Olaszországban s Németországban már csaknem teljesen nyoma veszett. Hazánk hegyes-dombos vidékein valamivel gyakoribbnak kellett lennie, csakhogy az bizony régen lehetett, mert hazai írónk már egy félszázad előtt is, mint nagy ritkaságról, emlékeztek meg róla. Petényi Salamon 1854-ben így ír: „A vidra-menyét

gen ritka és hazai faunánkban nevezetes állatka, mely állítólag a hegyi patakokban, pl. a Poprád-, Vág-, s Garamban itt-ott előfordul, én azonban soha sem részeseültem azon örömben, hogy tudományos vizsgálataimra s nemzeti muzeumunk számára azt megszerezhettem volna. Hanák János 1848-ban hangsúlyozza, hogy: „honunkban a Poprád, Hernád, Vág és Garam partján, mint nevezetes ritkaság fordul elő, a legújabbban Turóc vármegyében találtatott. Frivaldszki Imre 1865-ben csak ennyit tud róla mondani, hogy Felső-Magyarország folyói és hegyei csermelyei közelében, nevezetesen a Vág, Híbicza és Garam mentében már néhányszor találtatott. Jeitteles tanúsága szerint a 60-as években Pohorella környékén, Gömörmegyében, még előfordult s egy Zólyomgyében, Jaszena mellett elejtett példány a bécsi császári múzeumba került. A Nemzeti Múzeum hat kitömött példány birtokában van. Ezek közül 4 darab (és pedig két fiatal nőstény és egy fiatal hím és egy öreg nőstény) 1845-ben néhai báró Révay György volt túróczegeyi főispán ajándékából került a Nádas-erdőben 1842-ben lövetett; az ötödik példányt (egy öreg hím) 1851-ben Huszár Antal, a jaszennai vashámor gondnoka fogta Jaszénán (Zólyomgyében) egy pisztráng-pataokban; a hatodik feltűnően sötét színűtű öreg hím példányt pedig 1873-ban Máramarosmegyéből Királymezőről szerezte a Nemzeti Múzeum. Máramarosmegyében még később is észleltek, amennyiben Kardos Károly 1876-ban Sugatag vidékéről említi. A Királyhágón túli részekből mindössze két adat áll rendelkezésünkre s nagyon kétséges, hogy manapság egyáltalán előfordul-e még Erdélyben. Bielz Ede szerint Stetter F. W. 1854-ben a Maros partján, Dédács közelében (dévai kerület) lött egy példányt, melyet a szebeni természet-tudományi társulat múzeumában őriznek s hogy valamikor a Szamos partján is élt, bizonyítják azok a csontváztrövedékek, melyeket dr. Koch Antal Kolozsvárott egy kaviczbánya párkányagyagjában, két méternyi mélységben fedezett fel.

A legújabb keletű hiteles följegyzés Koczián Antaltól ered, ki a nyérczet Árvamegyében, Zakamencz környékén személyesen észlelte. Dr. Lendl Adolf dermoplastikai intézetébe az utóbbi nyolcz év alatt mindössze két magyarországi nyérczet küldtek kitömésre, ezek közelebbi termőhelyeit azonban nem ismerjük; az egyik Máramarosmegyéből való.

Életmódjáról ugyan számos észlelet áll rendelkezésünkre, azonban ennek daczára sem alkothatunk róla oly világos képet, mint más gyakoribb állatról. A nyércz többnyire éger- és fűzfákkal szegélyezett folyók és tavak szakadékos partján s nádasok szélén tartózkodik. Életmódja annyira a vízre utalja, hogy éjjeli kóborlásaiban is mindig a víz közelében marad, még ha be is fagyott. Természetes, avagy magaásta, sűrű gyökérzet közé rejtett parti lyukakban lakik és vaczkából több kijárót készít a víz felé. Nappal tisztán tartott vaczkában lustálkodik, éjjel zsákmánya után jár. Épp oly nyughatalan, kóborló természetű, mint a vidra. Rendkívül fürge, ügyes úszó; nyugtalaníttatva hanyatt-homlok függőleges irányban rohan a vízbe, de máskülönben csak prédája kedvéért keresi fel a vizet s nem tartózkodik benne oly közönségesen, mint a vidra. Csapája a görényhez hasonló, nyoma többnyire határozatlan, a görénytől alig eltérő, mert a félúszóhártái sem a friss havon, sem a lágy iszapon nem nyomódnak le tisztán. Mégis van egy ismertető jel, melynek alapján csapáját a görényétől könnyen meg lehet különböztetni; helyenkint

ugyanis a hó alá megy s csak 20—30 lépésnyi távolságban jön felszínre. A görény nem tesz így s e jel biztosan elárulja a nyérczet.

Legfőbb tápláléka a rák, a hal és a béka, azonban az apró emlősöket, vízi madarakat és tojásaikat s a vízi rovarokat sem veti meg. Prédáját többnyire vaczkában költi el.

Állítólag márcziusban pacsomagol s a nőstény 3—6 fiat vet, melyek következő tavaszon teljesen kifejlődnek. Hanák szerint „tavasszal pandalában (vaczkában) 6—7 kölköt találni.“

Gerezdnája télen-nyáron egyaránt becses. Ha megfogjuk — mondja Hanák — pézsmaszagot ereszt, de azért husa nem kellemetlen bűzű.

(Folytatása köv.)

Lakatos Károly.

A magyar tengeri halászat.

Fiuméből arról értesítik lapunkat, hogy a kereskedelmi miniszter megvalósítandó a tengeri halászat rendezését és modern alapokra való fektetését célzó törekvéseit, a közelmúltban tanácskozássra hívatta az összes érdekelt szakköröket. A tanácskozáson Fest Kálmán miniszteri tanácsos elnökölt. Részt vettek pedig vagy harminczan, köztük különösen sokan Cirkvenicából és Zenggből. Ott volt Celligei révkapitány, Garády Viktor az ujonnan létesített halkísérleti állomás vezetője, Rajcsics hajóskapitány, a Neptunia hal szállító vállalat vezetője s több nagy fiumei vállalat képviselője. Az elnök részletesen ismertette a kormánynak a halászat fejlesztésére irányuló intézkedéseit. Kiemelte, hogy a cél az, miszerint a nyílt tengeren a mi halászaink vegyék kezükbe a halászat üzését és ne engedjék át egészen a chioggiai halászoknak. E tekintetben külföldi mintára, a kormány halászati szakiskolát kíván felállítani, hogy alkalmas halászokat neveljünk. Az értekezleten általános helyesléssel találkozott úgy ez, mint a többi terv. Általánosan szükségesnek mondták a dinamittal dolgozó halászok szigorú megbüntetését.

Azután a halászok állandó ellenőrzése végett olyan örök alkalmazását kívánják, akik gözbárkán czirkálva végeznének szolgálatot. A nyílt tengeren való halászsát illetőleg az értekezlet azt ajánlotta a kormánynak, hogy gözhalászáttal tegyen kísérletet. Továbbá a skombri fogás, a maitól eltérőleg, szintén a nyílt tengeren lenne kezelendő.

Nagy vita folyt a miganicza nevű, aprószemű halak használata körül. Sokan ezeket ártalmasságuk miatt kiküszöbölendőnek tartják, míg a cirkvenicaiak ezt okvetlenül fentartani kívánták, mert állítólag másképpen lehetetlen apró szardellát fogni. Különösen szívesen vette tudomásul az értekezlet a kormánynak a rák-tenyésztés és az osztriga-telepek létesítése érdekében tett eddigi intézkedéseit s csupán ezek szaporítását kívánja. Majd áttért az értekezlet Fiumében létesítendő halászati társaság kérdésére. Ez lenne ugyanis arra hivatva, hogy a trieszti halászsövetség mintájára, a tengeri halászat ügyét felkarolja és a halászok érdekeit a hatósággal szemben képviselje.

Az értekezlet ezt az eszmét is nagy lelkesedéssel fogadta s az alapszabályok tervezetének elkészítésére bizottságot küldött ki. Ha ez a bizottság munkájával elkészül, az érdekelteket ismét összehívják, hogy az alapszabályokat megvitatva, a társaság megalakítása iránt mielőbb intézkedni lehessen. A.

LEVÉLSZEKRÉNY.

(Olvasóinknak mindenkor díjtalanul áll rendelkezésre.)

46. sz. kérdés. Tógazdaságom két év óta áll üzemben. A kedvező eredmények folytán süllőt is óhajtok tenyészteni főleg ikratermelés végett. E célra négy, egyenként 240 m² nagyságu telettel áll rendelkezésemre. Az anyahalakat más tógazdaságból akarván vásárolni, kérdem: hol kaphatok ilyeneket? Elégséges-e egy egy tóba 10—15 pár? Bizhatom-e vállalatom sikerében és lehet-e kilátás a termelt ikra biztos értékesítésére?

Pa. G—r.

F. A.

Felelet a 46. sz. kérdésre. Kérdéséből azt látom, hogy nincsenek saját termésű süllői, s ezért óhajt a fiasításra máshonnan szerzett anyagot használni. Nézetem szerint ez a körülmény óvatosságra int nemcsak az elhatározásban, de még inkább a kiviteiben. Tudnunk kell ugyanis, hogy a süllő egyike a legkényesebb halfajtáknak, amelyik sem a vízváltozást, sem a szállítást nem tűri. Különösen érzékeny pedig a vemhesség idején, ugyanígyra, hogy vajmi könnyen megeshet, miszerint törekvése egészen kárba vesz, azért mert halai tönkremennek. Ennek elkerülésére elengedhetlen, hogy az anyagot olyan tógazdaságból szerezzé, ahol a víz- és a talajviszonyok olyanok, mint önnél. Szükséges továbbá, hogy ez ne essék távol az ön gazdaságától, nehogy messze kelljen őket szállítani. Az utóbbi feltétel annál jelentősebb, minél előrehaladottabb a halak vemhessége. Legjobban tenné tehát, ha a mai hidegebb — de fagymentes időt használná fel a szállításra. A jelzett előfeltételek miatt, tógazdaságának közelebbi ismerete nélkül nem ajánlhatok tehát forrást, ahol szükségletét fedezheti. Ami a halak mennyiségét illeti, 10—12 párt elegendőnek vélek egy-egy tóra. Hogy a süllőikrát hol és meddig birja értékesíteni, azt bajos előre megmondani. Tudomásom szerint jelenleg az állam vásárol legtöbbet, azok részére, akiket ilyenek díjtalan adományozásával támogat. Hogy a segedelmezést meddig végzi így, épp oly kevésbé lehet tudni, mint azt, hogy minő árakat fog az ikrákért később fizetni. Mivel néhány év előtt csak egy ilyen telep foglalkozott süllőikra-termeléssel, holott pedig ma már öt úzi azt, szóval a kínálat már is fölözi a keresletet: józanul csak azt lehet következtetni, hogy az ikrák ára előbb-utóbb visszamegy. Ezeket szemé'őt tartva, véleményem szerint a süllő-tenyésztést csak akkor érdemes bevezetni, ha az, mint hustermelés jövedelmezőnek ígérkezik. Legkevésbé ajánlhatom pedig azt, hogy kész anyagot idegenből hozzon, mert a kockázat akkora, hogy semmieserre sem tanácsos az üzemet ilyen alapon megindítani. Feltétlenül jobban teszi, ha bevárja, míg ikrák útján saját teleten termelt halakat használhat fel ivatásra. Nemo.

○ TÁRSULATOK ○

Országos Halászati Egyesület. Főlhivás. Egyesületünk tagjai közül azokat, a kik a múlt évről, esetleg előbből is, hátralékban vannak tagsági díjjal, az alapszabályok 6. §-ára való hivatkozással kérem szíveskedjenek tartozásukat hozzám mielőbb beküldeni. Kuttner Kálmán, e. pénztáros. Budapest, Báthory-u. 7.

A „Latorczai“ halászati társulat december hó 11-én Csapton tartott rendes évi közgyűlésén Buday Zádor elnökölt. Az évi jelentés szerint a társulat a halászokat ellenőriztette, a kihágást elkövetőket feljelentette, s azok megbüntetését szorgalmazta. Az egyik üzemszakaszának bérlője ellen, mert nem fizetett, a bíróságnál kellett jogorvoslatot keresni, egyidejűleg ezen üzemszakasz újból értékesített. A kormánytól kapott 1,200.000 drb fogas-

süllő-ikrátkihelyezték s a szaporodást örömmel konstatálják. A számvizsgáló-bizottság által felülvizsgált számadások szerint az ezévi bevétel 1272·90 kor. volt, mi a múlt évről áthozott összeggel s a felmerült 244·30 kor. évi kiadás betudásával a társulat vagyonát 2028·65 kor. teszi, mely összeget a társulat tagjai között birtokarányában osztottak fel. A jövő évre 300 koronát irányoztak elő.

Végül elhatározták, hogy a halászat védelmére az illetékes közigazgatási hatóságokat megkeresik, hogy utasítsa a csendőrséget és pénzügyőrséget fokozottabb ellenőrzésre, az egyes községeket és nagyobb birtokosokat pedig felkéri arra, hogy a mező- és erdő-őreiket a halászat védelmére szintén eskettessék fel és utasítsák őket a halászat ellenőrzésére. k.

A „Soroksári Dunaági“ halászati társulat december hó 12-én tartotta Ráczkevéen ez évi rendes közgyűlését Grassl Hugó elnöklésével.

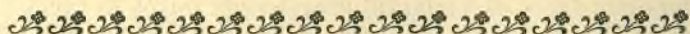
Az igazgató beszámolván az elmúlt gazdasági évről, kiemeli a társulati vízterületnek egységes bérbeadását. E szerint 2982 kat. hold 643 □-öl vízterület 8 üzemszakaszra osztva 6841 kor.-ért adatott bérbé 1904. április hó 1-től számított 6 évre. A bérösszeg 648 koronával nagyobb az azelőttinél. A földművelésügyi miniszter 1,200.000 darab fogassüllő-ikrát és 1000 drb tenyészrákot, a szigetbecsei fiasító tó részére pedig 4 pár tenyészpontyot és 40.000 drb pontyivadékot adományozott. A számadások szerint a múlt évi maradvánnyal együtt a bevétel 121·07 kor., a kiadás pedig 994·93 kor. volt, vagyon 126·14 kor. maradvánnyal zárult. A jövő évre 300 kor. kiadást engedélyeztek, minek fedezetére a tagok évi járuléka 6 fillérben állapított meg holdankint. Végül a tassi közbirtokosságot felhívták, hogy az addig közös tulajdon képező vízterület fölösztására vonatkozó adatokat mutassák be a társulat elnökségének, hogy annak alapján az érdekelteket megillető bérösszegek megküldhetők legyenek. k.

A Ferencz-csatornai érdekeltek halászati társulata f. évi december hó 12-én évi rendes közgyűlést tartott Verbaszon Szentgyörgyi József elnöklésével.

A társulati ügyek vezetésében némi fennakadást okozott a társulati elnöknek hosszas betegsége s az év folyamán bekövetkezett halála és az elnök érdekeltségének megszűnése úgy, hogy a közgyűlést a társulat igazgatója volt kénytelen összehívni. — A társulati vízterület benépesítésére ez év folyamán is kihelyeztek 1,800.000 megtermékenyített fogassüllő-ikrát. s szivácsi tógazdaságban termelt nagyobb számú pontyivadékot. Halászati örök alkalmazása továbbra is kívánatosnak mutatkozván, a közgyűlés e végből segély nyújtása iránt a földművelésügyi miniszteriumhoz fog fordulni.

Az elnök által vezetett számadások átvételére s felülvizsgálatára három tagból álló számvizsgáló-bizottságot választottak, a mely a legközelebb összehívandó rendkívüli közgyűlésen terjeszti be jelentését.

Elnökké egyhangúlag Jolánkay Gyulát választották. p.

○ VEGYESEK ○

Horgász-szerencse. Egy müncheni neves sport horgász a közelmúlt napokban az Illerben egy óra leforgása alatt 4 drb galóczát fogott egyenkint 11·5, 11·0, 6·0 és 3·5 kg. súlyban. Ilyen esemény elég biztató arra, hogy a horgászat élvezetének mentől többen hódoljanak és pedig a hölgyek is, miként azt tudvalevőleg az angol hölgyek teszik is.

Mi minden van a hal gyomrában? Erre a kérdésre felel egy német napilap olvasója, ki a következőket írja: E napokban Geestemunde piacán egy öt kilós csukát vásároltam. Otthon a halat kizsigereelve annak gyomrában egy 15 cm. hosszú s 200 gr. súlyu hajószögecsét, továbbá egy 20 gr. súlyu ólomgolyót találtunk. A szögecs annyira meg volt viselve, hogy ebből általánosan azt következtetünk, hogy az több év óta lehetett a hal gyomrában eltemetve.